ודתניא ״מסלתה ומשמנה על כל לבונתה פרט שחסרה סלתה, וחסרה שמנה, וחסרה לבונתה אמרי התם, כתיב והנותרת, קרא יתירא כתיב. מתיב אבוה דשמואל (ור' אבין) לרב הונא אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ומיצה דמן: חוץ למקומן פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנן פיגול וחייבין עליו כרת קתני מידת מיצה דמן? הוא מותיב לה והוא מפרק לה לצדדין קתני. גופא תנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר בדם והא תנא דבי רבי ישמעאל התם שיריים מעכבין ואמר רב פפא מיצוי חטאת העוף איכא בינייהו? תרי תנאי (ואליבא) דרבי ישמעאל:

מתני' עולת העוף מועלין בה משהוקדשה, נמלקה הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה, מיצה דמה חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן/ פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו, נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה, הוזה דמן חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ומועלין בהן בבית הדשן עד שיתיך הבשר/ העולה מועלין בה משהוקדשה, נשחטה הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה, משנזרק דמה חייבין עליה משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין בעורות אבל מועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן/ חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מועלין בהן משהוקדשו, נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה, נזרק דמן חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא, אין מועלין בבשר אבל מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן/ שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו, קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים (ובלינה) ולישחוט עליהן את הזבח, נזרק דמן של כבשים חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין בהן מעילה/ לחם הפנים מועלין בו משהוקדשה, קרם בתנור הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ולהסדר על גבי השולחן, קרבו הבזיכין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין בו מעילה/ המנחות מועלין בהן משהוקדשו, קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה, קרב הקומץ חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין בשירים אבל מועלין בקומץ עד שיצא לבית הדשן:

גמ' איתמר הנהנה מאפר תפוח שעל גבי המזבח רב אמר אין מועלין בו ורבי יוחנן אמר מועלין בו, לפני תרומת הדשן כולי עלמא לא פליגי דמועלין בו, כי פליגי לאחר תרומת הדשן רב אמר אין מועלין בו הרי נעשה מצותו ור' יוחנן אמר כיון דכתיב ולבש הכהן מדו בד וגו' כיון דצריך לבגדי כהונה בקדושתיה קאי. תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן קשיא לרב אמר לך רב עד שתראה לבית הדשן. מיתיבי

רש"י

אמרי התם כתיב והנותרת קרא יתירא. דכתיב ביה והנותרת תרי זימני והנותרת ממנה, והנותרת מן המנחה דהנה עליו הכתוב לעכב פרט לשחסרה דמשמע והנותרת ולא הנותרת מן הנותרת דהשיריים הן מותר הקומץ ולא שחסרו השיריים דהוו שירי שיריים אבל הכא לא כתיב אלא והנשאר לחוד דמשמע שאם נשאר מן הדם ימצה, ואם לא נשאר אינו מעכב, והא דכתיבי תרי מיעוטי במנחה והנותרת ומסלתה חד למצוה וחד לעכב: **קתני מיצה ומיצה** יב] **דמן**. אלמא דמיצוי נמי מעכב בחטאת העוף הואיל ומלי מפגל בו כמו בהזאה: **לצדדין קתני**. דשמלקן משמע אתרוייהו אחטאת העוף ואעולת העוף ומיצה יג] דמה לא קאי אלא אעולת העוף דלית ביה הזאה אלא מיצוי אבל חטאת העוף דאיכא הזאה מאחר שלא פיגל בהזאה לא מלי מפגל במיצוי דמיצוי אינו מעכב: **שאם נשאר בדם**. דמשמע דשיריים לא מעכבין: **והא תנא דבי ר' ישמעאל התם**. בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נג.): **שיריים מעכבין**. דפלוגתא דר' ישמעאל ורבי עקיבא היא דרבי ישמעאל אמר מעכבין ורבי עקיבא אמר אין מעכבין ואמר רב פפא התם דכולי עלמא שיריים דעלמא לא מעכבין והכא בשירי חטאת העוף דהיינו מיצוי איכא בינייהו רבי ישמעאל סבר מעכב ר"ע סבר אינו מעכב וקשיא דרבי ישמעאל אדר"י: **תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל**. והאי תנא דהכא דתני שאם נשאר סבר אליבא דר' ישמעאל דמיצוי אינו מעכב: **מתני' מיצה דמה חייבין עליה משום פיגול**. דמיצוי עולת העוף יד] במקום זריקה בבהמה והזאה דחטאת העוף דלא כתיב (א) אלא ונמצה דמו (ויקרא ה) והוא מיצוי קבע לה בפיגול אם חשב עליו במליקה להקטירה חוץ לזמנה דכי מיצה דמה קרבו מתיריו בפיגול וחייבין עליה כרת וה"ה דבתר מיצוי יש בו נותר וטמא: **ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן**. דכיון דעולה כליל ואין בה היתר לכהנים לעולם מועלין בה עד שתשרף כולה טו] ותנטל מאפרה תרומת הדשן דכתיב והרים את הדשן וגו' ושוב כיון שנעשית מצותו אין מועלין בו: **פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין**. הן קדשי קדשים ואין בהן [א] היתר לכהנים (והזאה) (זריקת) דמן קובען לפיגול אם חשב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן במקום שריפתן: **עד שיותך הבשר** טז]. עד שיתעכל הבשר שנעשה אפר דהיינו מצותן: **העולה**. וכל הני דמתני' בקדשי קדשים מיירי: **ואין מועלין בעורות**. דשל כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה (ויקרא ז): **ומועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן**. דכליל הוא: **חטאת ואשם וכו' ואין מועלין בבשר**. דכיון דנזרק הדם הותר הבשר לכהנים דקדשי קדשים נינהו: **אבל מועלין באימורין**. עד שיתעכלו במזבח ויצא האפר לבית הדשן דנעשית מצותו: **שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **קרמו בתנור**. דהיינו תחילת [ג] עשייתן והוא קרומא חשיב להכשיר יז] וליפסל בטבול יום וכו' כמו שחיטה דקדשי קדשים והכא ליכא בלינה משום דשתי הלחם אין נאכלין לא פחות (ב)(משנים) ולא יותר על שלשה יח]: **ולשחוט עליהן הזבח**. דכתיב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם ואמרינן (מנחות דף סב.) על בסמוך וכיון דקרמו מיקרי לחם: **נזרק הדם**. של כבשים: **חייבין עליהן**. על שתי הלחם משום פיגול אם חישב בשעת שחיטה לאכול הלחם חוץ לזמנו משום דכבשים מפגלין את הלחם: **ואין בהן מעילה**. דיש בהן שעת היתר לכהנים וכבר נעשית מצותן: **לחם הפנים מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **קרמו בתנור וכו'**. כדאמרינן בשתי הלחם והכא נמי ליכא בלינה יט] דהכי קיימא לן (מנחות דף ק:) לחם הפנים נאכל (ג) לשמונה לתשעה לעשרה כ]: **ולהסדר סידרו על גבי השלחן**. וכל זמן שלא קרם אינו קרוי לחם: **קרבו הבזיכין**. דהיינו המתירין חייבין עליו משום פגול שאם חשב עליו בשעת הקטרת הבזיכין הריני מקטיר על מנת לאכול הלחם חוץ לזמנו הוקבע הלחם בפגול דכי היכי דזריקת דם דבהמה דהיינו מתיריה קובעת בפגול ובנותר ובטמא ה"נ קבעה הקטרת הבזיכין ללחם הפנים בכל הני: **ואין בו מעילה**. שהרי יש בו שעת היתר לכהנים: **המנחות מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **אבל מועלין בקומץ**. עד שישרף כולו ויצא לבית הדשן כדין אימורי קדשים לפי שהקומץ כליל הוא: **גמ' הנהנה מאפר תפוח**. היינו לאחר שהרים תרומת הדשן דהכי תנן במסכת תמיד (דף כח:) שבתחלה כשהוא רוצה לתרום תרומת הדשן היה עולה לראש המזבח ופינה את הגחלים אילך ואילך וחתה את המאוכלות הפנימיות וירד והיינו תרומת הדשן הגיע לרצפה צבר את הגחלים על גבי רצפה רחוק מן הכבש ג' טפחים היינו מקום שנותנין שם תרומת הדשן והנשאר על גבי המזבח היה צובר את האפר לצד אחד של מזבח ביחד ועושהו עגול כמין תפוח וגבוה כמין טבע ואמרינן התם פעמים שיש עליו שלש מאות כור ואחר כך היה פושט את בגדיו ולובש בגדים הפחותין מהן כדתנא דבי רבי ישמעאל (יומא דף כג:) בגדים שבישל בהן קדרה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו והיה מוציא מחוץ למחנה לבית הדשן והיינו קאמר הנהנה מאפר תפוח: **כולי עלמא לא פליגי דמועלין בהן**. שהרי עדיין לא נעשית מצותו: **רבי יוחנן סבר**. כיון דהאי הוצאת אפר התפוח צריך בגדי כהונה דהוא ולבש בגדים אחרים היינו בגדי כהונה אלא שפחותין מן הראשונים בקדושתיה קאי ומועלין בו: **תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן**. משמע שאף על פי שנתרמה תרומת הדשן מועלין בה: **עד שתראה**. היינו עד הרמת תרומת הדשן אבל אחר שתרם תרומת הדשן אותו הנשאר הוא ראוי ועומד להוצאת הדשן ושוב אין בו מעילה והיינו כרב:

וסלן

תוספות

לצדדין קתני. פירוש מלק קאי אתרוייהו אבל מיצה לא קאי אלא אעולת העוף ואם תאמר אמאי לא מייתי מרישא דהך דתנן התם בפרק *חטאת העוף (זבחים דף סד:) קדשי קדשים שמלק ומיצה דמה לשמה ושלא לשמה פסול וי"ל דמההיא לא הויא קושיא כלל דאטו מי אלימא ממתני' דקתני מיצה ורב תני הזה כמו כן נמי נימא התם דמאי מיצה הזה אבל בהך דמייתי הכא לא מצי למימר הכי דהא קתני ואחד עולת העוף דלא שייכא בה הזאה ועל כרחך מיצה דוקא: **ואמר רב פפא מיצוי חטאת העוף**. בפ' איזהו מקומן (זבחים דף נב.) גבי פלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא וקאמר דשיריים מעכבין *דאחטאת העוף קאי:

וסלן

רבינו גרשום

מיצוי: הכי נמי שאם ניתותר. כשקמץ את המנחה הכי נמי שאם ניתותר שפיר ואי לא לית לן בה. והתניא מסלתה ומשמנה. הוה יכול למימר מסלתה ומשמנה מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סולתה ושמנה שלם ואפילו שירים: פרט לשחסר סולתה. ואפילו השירים אלמא דחיסור שירים מעכב הכא נמי והנשאר בדם דמיצוי נמי מעכב. לא דמי התם גבי מנחה כתיב והנותרת קרא יתירא דכתיב ביה והנותרת תרי זמני שנה הכתוב בהו לעכב פרט לשחסר: הכא כתיב והנשאר. להודיע משמע שאם נשאר קתני מיצוי ומיצה דמן מכלל

שמלקה משמע אתרוייהו אחטאת העוף ואעולת העוף ומיצה לא קתני אלא בעולת העוף
מצוי אבל בחטאת העוף לא מצי מפגל במיצוי ולא מעכב: והא תני דבי ר' ישמעאל התם.
קומן של זבחים: שירים מעכבין. דהכי קאמר התם שירים מעכבין איכא בינייהו ר' ישמעאל
אמר רב פפא התם דכולי עלמא שירים לא מעכבין והכא במיצוי חטאת העוף מעכב איכא
סבר רבי ישמעאל מעכב. ומר סבר ר' עקיבא אינו מעכב וקשיא דר' ישמעאל אדר' ישמעאל:
א דרבי ישמעאל. האי תנא דהכא סבר אליבא דרבי ישמעאל דמיצוי לא מעכב דאמר שאם
מיצה דמה חייב עליה משום פיגול. דמיצוי דעולת העוף קאי במקום זריקה דבהמה והזאת
דלא כתיב בה אלא ונמצה דמה והוא מיצוי קבע לה בפיגול אם חישב עלה במליקה להקטירה
כי מיצה דמה קרבו מתירין דפיגול: ואם אכל שוב משנה חייב כרת. וה"ה דבתר הכי חייב
נותר וטמא: ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן. דכיון דעולה כליל ולית בה שעת היתר
מועלין בה עד שתישרף כולה ותינטל מאפרה תרומת הדשן כדכתיב והרים את הדשן אשר
שוב שנעשית מצותה ויוצאה לבית הדשן אל מחוץ למחנה אין מועלין בה: פרים הנשרפים
רפים. הוו קדשי קדשים ואין בהן היתר לכהנים כלל: והזאת דמן קובעתן. לפיגול לכרת
א חישב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן חוץ
הנשרפים מי שנתנה מהן: עד שיתך הבשר. עד שיתאכל הבשר דכיון דלשרפה קיימי לא
עד שיתך הבשר: העולה. וכל הני דמפרש במתניתין בקדשי קדשים מיירי: ואין מועלין
כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה: ומועלין בבשר עד שתצא לבית
ל הוא: שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו. בקדושת פה: קרמו בתנור. היינו תחילת
קרימא חשיבא בהכשר ליפסל כשחיטה דקדשי קדשים והכא לא כתב בלינה משום דשתי
לא פחות משנים ולא יותר על שלשה ואם יש ספר שכתוב בלינה קסבר לאחר זמן אכילתן
והוכשרו נמי לישחט עליהן את הזבח דכיון דקרמו קרוין לחם: ואין בהן מעילה. דיש בהן
כהנים וכבר נעשת מצותן: ולחם הפנים. נמי בהתוא ספר דלא כתב ביה ובלינה היינו
נאכל משבת ועד שבת והיכא דכתב ובלינה קסבר אם לן לאחר זמן נפסלין: והוכשר.
על גבי השלחן: קרבו הבזיכין. היינו מכשיריו: ואין בו מעילה. שהותר לכהנים ונעשת

משהוקדשו בפה קדשו בכלי היינו כלי ראשון שהיא ביאה הוכשרו ליפסל כו' ל"נ וביו
ליפסל ביוצא עד לאחר קמיצה היינו עבודה קמייתא כדמפרש במנחות וא"ת א"כ מ
כהנים דלית בהו קמיצה ה"נ דלא מיפסלו ביוצא וכ"ת ה"נ א"כ לא לישתמיט תנא דאשמ
וי"ל דודאי במנחת נסכים ומנחת כהנים כלי לבד מקדשם ליפסל ביוצא כמו קמיצה בשא
והא דתני שאר מנחות אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא עד לאחר שיקריב הק
תני מנחת נסכים ומנחת כהנים אמרינן מיד בזמן קדשו בכלי הוי כשאר מנחות
שהערכתי. תוס' מהר"ם ז"ל: ט] הנהנה מאפר תפוח. גל גדול מאפר המערכה שמסלקין ל
[אחד] כדי לסדר המערכה וכמה פעמים שהיה עליו ת"ק כור ומשם היו תורמין כל יום
מניח אצל המזבח קדמה כדמפרש בזבחים והשאר היה צריך להוציא לבית הדשן: לפני
לא פליגי דמועלין דאכתי לא נעשית מצותו שעדיין צריך להרים הדשן: כי פליגי לאחר תר
שעשו שום עבודה והקטירה מאותו יום דאל"כ הרי לפני תרומת הדשן מן אותו יום: ר.
כו' שהרי נעשית מצותו שנתרם הדשן ואפילו ס"ל לרב בהא כר' יוחנן דקאמר בפ"ב די
הדשן ד' בגדים ובעי כהן כשר לרבנן דהתם מ"מ פליג עליה גבי מעילה כיון דאין
קבוע אינה עבודה שימעלו בה: ורבי יוחנן סבר כיון דצריך בגדי כהונה בקדושתיה ק
דאמר במס' יומא דמני בב' בגדי כהונה מ"מ מצי שפיר סבר כר' יוחנן דהכא דאמר מ
אלעזר דמכשיר [בעל מום] בהוצאת הדשן יכול (ליתנות) [לסבור כות"ה] משום דכיון ד
מצוה היא וא"כ דבר שלא נעשה מצותו היא ומועלין בו: עד שתצא לבית הדשן. פ
אין מועלין בו אלא עד שעת הרמה: אימא עד (שתצא) [שתראה] לבית הדשן והיינו ש
תרומת הדשן [אין מועלין באפר] הדשן כל זה חסר מן התוס' שבדפוס: י) כיון דצריך
ולבש הכהן מדו בד וגו' בקדושתיה: יא] רב אימא עד: יב] ומיצה דמן אלמא אית ה'
לא תיבת דמה נמחק: יד] העוף קאי במקום: טו] כולה וינטל אות ה' נמחק: טז] הבשר.
קיימי לא נעשית מצותן עד שיותך הבשר. הר"א ז"ל: יח] להכשיר ליפסל בטבול אות ד' נ'
גליון כתב הר"א ז"ל אם יש ספרים שכתוב בלינה קסבר לאחר זמן אכילתו נפסלים בלינה
ובספרים שכתוב בהן קסברי אם[לן]לאחר זמן נפסלין. הר"א ז"ל: כ] לעשרה לאחר עשר:

הגהות צ"ק [א] היתר לכהנים כצ"ל ולא"כ ד"ס סוכה דמן והזאת דמן כו' [ב] כ"א לפיכך וגי' צ"ק מקומן וכולו ס'